

ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการการบังคับใช้กฎหมายจราจรทางบกของไทย¹

ร้อยตำรวจเอกพงษ์พิทักษ์ ประณมศรี²

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดของกฎหมายที่ได้กำหนดให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรในปัจจุบัน ได้บัญญัติให้มีมาตรการบังคับใช้เป็นบทกำหนดโทษทางอาญาต่อบุคคลผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายเป็นสำคัญ ในลักษณะของความผิดทางอาญาเพราะมีกฎหมายห้ามไว้โดยรัฐ ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เกิดความสงบเรียบร้อยขึ้นในสังคมและให้บริการสาธารณะของรัฐในด้านการจราจรสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรในปัจจุบันจะเน้นโทษจำคุกและปรับเป็นหลัก หากแต่การกระทำผิดกฎจราจรเป็นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว มิใช่เป็นการกระทำที่ผู้กระทำความผิดเจตนาชั่วร้ายหรือ ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงเสมือนพฤติกรรมอาชญากรรมเสมอไป ซึ่งพฤติกรรมการกระทำผิดกฎจราจรที่เป็นการกระทำผิดเพียงเล็กน้อยขาดเจตนาในการกระทำผิด อาจไม่มีความจำเป็นที่จะต้องที่จะต้องใช้การลงโทษทางอาญาเสมอไป โดยควรที่จะมีแยกการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2565 เฉพาะในส่วนที่มีลักษณะเป็นการกระทำฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบบังคับที่ไม่ได้มีลักษณะการกระทำผิดเป็นพฤติกรรม อาชญากรรมออกจากความผิดอาญาของผู้กระทำผิดที่มีพฤติกรรมการกระทำผิดกฎจราจรที่มีความรุนแรงมีความเป็นอาชญากรให้ชัดเจน แล้วนำมาตรการการปฏิบัติต่อ ผู้กระทำผิดที่เป็นการปรับแก้พฤติกรรม หรือ การแก้ไขฟื้นฟูและมาตรการเสริมการลงโทษอื่นมาใช้ บังคับแทนการลงโทษทางอาญา โดยอาจกำหนดให้องค์กรตำรวจ เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เพื่อทำให้การบังคับใช้กฎหมายใน ลงโทษและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดกฎจราจรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปัญหาที่เกี่ยวกับสถานที่ทำการของพนักงานสอบสวน ว่าที่ทำการของพนักงานสอบสวนนั้นอยู่ตรงไหน อยู่ที่สถานีตำรวจหรือที่ตั้งด่านตรวจ จากการศึกษาพบว่า พนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(6) พนักงานสอบสวน หมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน โดยเขตอำนาจพนักงานสอบสวนนั้นจะหมายถึง อาณาบริเวณเขตพื้นที่ที่ความผิดอาญาเกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนคนใดในราชอาณาจักร ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนั้น ๆ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจาก เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการการบังคับใช้กฎหมายจราจรทางบกของไทย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เตชะมา และคณะ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรหม อินทรมพรรษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกลี สิริพิทุร

² นักศึกษาปริญญาโท นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดขอนแก่น, 2565.

เพื่อดำเนินคดี ดังนั้น ที่ทำการพนักงานสอบสวน คือพื้นที่ที่เจ้าพนักงานสอบสวนนั้นมีอำนาจในการสอบสวน ตามเขตอำนาจพนักงานสอบสวน ซึ่งหมายถึง อาณาบริเวณเขตพื้นที่ที่ความผิดอาญาเกิด หรืออ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนคนใดในราชอาณาจักร ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนั้น ๆ เพื่อดำเนินคดี เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจออกตั้งด่านตรวจแล้วได้ทำการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจร เจ้าพนักงานตำรวจจะทำการส่งตัวผู้กระทำความผิดไปยัง พนักงานสอบสวนเพื่อทำการเปรียบเทียบปรับหรือแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิด ถ้าหากผู้กระทำความผิดกล่าวอ้างว่าด่านตรวจไม่ใช่ที่ทำการพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจในการเปรียบเทียบปรับหรือแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดนั้น จึงไม่สามารถกล่าวอ้างได้ เนื่องจากตามกฎหมายได้กำหนดเขตอำนาจไว้ว่าหมายถึง พื้นที่อาณาบริเวณที่มีความผิดอาญาเกิดขึ้น พนักงานสอบสวนจึงสามารถมีอำนาจและหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งคำว่า ที่ทำการของพนักงานสอบสวนมิได้หมายถึงแค่สถานีตำรวจเพียงอย่างเดียวแต่ยังรวมถึงตลอดพื้นที่ในเขตรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนด้วย เมื่อพนักงานสอบสวนออกปฏิบัติหน้าที่ ณ ด่านตรวจ ย่อมหมายความว่า ด่านตรวจนั้นคือที่ทำการของพนักงานสอบสวนด้วยเช่นกัน

เห็นสมควรทำการเพิ่มเติมบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 บทนิยาม โดยอยู่บนพื้นฐานหลักแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายจราจรซึ่งเป็นหลักกฎหมายที่ออกเป็นกฎเกณฑ์แบบแผนที่ควบคุมความประพฤติของคนในสังคมซึ่งเกิดมาจากเหตุผลอันถูกต้องที่มาจากมโนธรรมของสังคม สอดคล้องกับศาสนา ศีลธรรม จารีตประเพณี วัฒนธรรม จิตวิทยา โดยควรบัญญัติบทนิยามและให้ความหมาย คำว่า “ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน ”

มาตรา 2 (23) “ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน ” หมายถึง สถานที่ที่อยู่ในเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนที่พนักงานสอบสวนมีอำนาจเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น

ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานสอบสวนในการขอตรวจปัสสาวะ ตามที่ได้ศึกษา ผู้มีอำนาจขอตรวจปัสสาวะ คือ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจให้แพทย์ หรือผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจเก็บตัวอย่างปัสสาวะเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิด และพิสูจน์ให้เห็นความผิดนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131, มาตรา 131/1 ได้ให้อำนาจแก่พนักงานสอบสวนไว้ ถ้าหากเป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ขอตรวจเก็บตัวอย่างปัสสาวะจากท่าน แต่ท่านซึ่งเป็นผู้ต้องหาไม่ยินยอม ท่านก็สามารถที่จะปฏิเสธการตรวจนั้นได้ตามสิทธิของตน แต่หากเป็นกรณีที่ท่านปฏิเสธไม่ยินยอมให้พนักงานสอบสวนตรวจ โดยไม่มีเหตุอันสมควรตามกฎหมายให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่า ข้อเท็จจริงเป็นไปตามผลการตรวจพิสูจน์ที่ท่านได้ตรวจพิสูจน์แล้ว จะเป็นผลเสียต่อท่านนั้นแล้ว ตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 วรรค 2 ตอนท้าย แต่หากผลตรวจเป็นในที่ดีหรือเป็นบวก โดยที่ท่านไม่ได้เสพยาเสพติดแต่อย่างใด กรณีนี้ท่านก็ย่อมพ้นข้อกล่าวหาหรือเหตุสงสัยว่าได้กระทำความผิด พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบก็ต้องงดการสอบสวนท่านแล้วปล่อยตัวท่านไป แต่ในทางกลับกัน

ถ้าหากผลตรวจออกมาเป็นไปในทางลบ แต่ท่านก็ยังยืนยันว่า ท่านไม่ได้เสฟ ท่านก็ต้องยื่นเรื่องขอประกันตัวแก่ทางพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ และเมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องท่านต่อศาลท่านก็ต้องสู้คดีไป โดยการแต่งตั้งนายความแก้ต่างและดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลต่อไป

ในการตรวจก็ต้องเป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 มีหลักว่า “พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์” พนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 มีหลักว่า ข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจสอบสวน ดังนั้น อำนาจในการให้ทำการตรวจพิสูจน์ จึงเป็นอำนาจของตำรวจที่มียศร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

นอกจากนั้น สิ่งที่ยืนยันอำนาจพนักงานสอบสวนอีกอย่าง ก็คือ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 184) พ.ศ. 2546 เรื่อง กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ข้อ 1(2) ยังระบุว่า ข้าราชการตำรวจ ซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีอำนาจตรวจ

โดยข้อยกเว้น ที่ตำรวจยศน้อยกว่าร้อยตำรวจตรี จะมีอำนาจตรวจได้ ก็คือ ได้รับการแต่งตั้งตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 184) พ.ศ. 2546 เรื่อง กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ข้อ 1(1) ผู้ที่มีอำนาจตรวจ ได้แก่ ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ซึ่งในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 58/1 ในกรณีจำเป็นและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในสถาน สถานที่ใด ๆ หรือยานพาหนะ ให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจตรวจ หรือทดสอบ หรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นมียาเสพติดให้โทษดังกล่าวอยู่ในร่างกายหรือไม่

ส่วนพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ตำแหน่งใด ระดับใด หรือชั้นยศใด จะมีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทั้งหมด หรือแต่บางส่วน หรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใดก่อนดำเนินการ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ โดยทำเอกสารมอบหมายให้ไว้ประจำตัวพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายนั้น

เห็นสมควรทำการแก้ไขพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2565 มาตรา 142 ให้บัญญัติเกี่ยวกับการเพิ่มอำนาจของพนักงานสอบสวนในการที่มีอำนาจในการตรวจปัสสาวะของผู้โดยสารที่นอกเหนือจากผู้ขับขี่ ขณะปฏิบัติงานเมื่อมีการตั้งด่านตรวจ ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2565 เอาไว้ด้วย โดยอยู่บนหลักแนวคิดและทฤษฎีในการลงโทษที่สำคัญ คือ สำนักความคิดในกฎหมายอาญาที่มีอิทธิพลต่อทฤษฎีการลงโทษที่สำคัญ การบังคับใช้กฎหมายต้องยึดหลักเสมอภาค จะต้องบังคับใช้กฎหมายโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติมีความเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องฐานะ อำนาจ ตำแหน่ง ศาสนา เชื้อชาติ สีผิว

และการบังคับใช้กฎหมายจะต้องไม่เกิดการข่มขู่ ยับยั้ง ทั้งการบังคับใช้กฎหมายจะต้องมีบทลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดด้วย โดยควรบัญญัติว่า

มาตรา 142 เจ้าพนักงานจราจรหรือเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ

(1) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 6

(2) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นเกี่ยวกับรถนั้น ๆ

ในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าวว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะขับหรือเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือไม่

ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจในการตรวจปัสสาวะของผู้โดยสารที่นอกเหนือจากผู้ขับขี่ด้วย ขณะปฏิบัติงานเมื่อมีการตั้งด่านตรวจ

การตั้งด่านตรวจเป็นวิธีการหนึ่งในหลายวิธีที่ทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย โดยด่านตรวจหมายถึง สถานที่ทำการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจออกปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจค้น เพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดในทางเดินรถหรือทางหลวง ตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 มาตรา 38 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง แขนว วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวงในลักษณะที่เป็นการกีดขวางหรืออาจเป็นอันตรายแก่ยานพาหนะ หรือในลักษณะที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางหลวงหรือความไม่สะดวกแก่งานทาง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงในการอนุญาต ผู้บัญชาการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเป็นเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ และมาตรา 39 ได้บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการปิดกั้นทางหลวง หรือวางวัตถุที่แหลมหรือมีคม หรือนำสิ่งใดมาขวางหรือวางบนทางหลวง หรือกระทำความผิดประการใด ๆ บนทางหลวงในลักษณะที่เกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล นอกจากนั้นยังมีพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2565 มาตรา 114 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือกระทำความผิดประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร แต่หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรจะอนุญาตได้ต่อเมื่อมีเหตุอันจำเป็นและเป็นการชั่วคราวเท่านั้น

จากความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่อง เสร็จที่ 523/2531 ความมาตรา 38 และมาตรา 39 พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 (มาตราทั้งสองดังกล่าวมีความหมายเดียวกับข้อ 34 และข้อ 35 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 295 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515) และมาตรา 114 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 นั้น ได้บัญญัติขึ้นโดยประสงค์เพื่อมิให้มีการกระทำที่เกิดความเสียหายต่อทางหลวง และเพื่อมิให้เกิดความไม่สะดวกและไม่ปลอดภัยแก่การจราจร จึงได้กำหนดให้การดำเนินการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อทางหลวงหรือต่อการจราจรบนทางหลวงจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือเจ้าพนักงานจราจรเสียก่อน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบดูแลทางหลวงดังกล่าวสามารถควบคุมการกระทำนั้นให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมได้ ฉะนั้น แม้ว่าโดยทั่วไปแล้ว

บทบัญญัติดังกล่าวจะไม่บังคับถึงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องปฏิบัติโดยเฉพาะก็ตาม แต่ก็ได้หมายความว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปกติก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายจะสามารถปฏิบัติกรใด ๆ บนทางหลวงอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 38 และมาตรา 39 พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 (ข้อ 34 และข้อ 35 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 295ฯ) และมาตรา 114 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ได้โดยไม่มีข้อจำกัด เพราะถ้าหากเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกฝ่ายต่างจัดตั้งด่านตรวจบนทางหลวงได้โดยอ้างว่าเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของตน ก็ย่อมเห็นได้ว่าจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบนทางหลวงในลักษณะการจัดวางสิ่งของหรือปิดกั้นทางหลวงดังที่ มาตรา 38 และมาตรา 39 พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 (ข้อ 34 และข้อ 35 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 295ฯ) และมาตรา 114 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 บัญญัติห้ามไว้ จึงต้องคำนึงถึงความจำเป็นและความสมควรในขอบเขตที่เหมาะสมตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ซึ่งจะต้องปรากฏว่ามีภารกิจเกี่ยวเนื่องอย่างแท้จริงกับการปฏิบัติหน้าที่บนทางหลวงโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงการปฏิบัติหน้าที่เช่นนั้นได้ ดังเช่น การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ต้องมีภารกิจในการปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายและเป็นผู้ใช้อำนาจสืบสวนสอบสวนคดีอาญาทั่วไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งการปฏิบัติงานในลักษณะเช่นนั้นเป็นที่แน่ชัดว่าย่อมต้องมีการปฏิบัติเกี่ยวเนื่องกับทางหลวงเสมอ ฉะนั้น ในกรณีจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงจัดตั้งด่านตรวจบนทางหลวงได้โดยไม่อยู่ในบังคับของมาตรา 38 และมาตรา 39 พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 (ข้อ 34 และข้อ 35 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 295 ฯ) และมาตรา 114 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522)

ดังนั้น หากเจ้าพนักงานตำรวจจะตั้งด่านตรวจยานพาหนะบนทางหลวงเพื่อตรวจค้นจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายบนทางหลวงก็ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตต่อผู้อำนวยการทางหลวงก่อน ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ 523/2531

เห็นสมควรทำการแก้ไขพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2565 มาตรา 38 วรรคหนึ่ง, มาตรา 39, มาตรา 114 วรรคหนึ่ง ให้อยู่บนพื้นฐานหลักแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายจราจรซึ่งเป็นหลักกฎหมายที่ออกเป็นกฎเกณฑ์แบบแผนก็จะทำให้คนในสังคมยอมรับนับถือปฏิบัติตาม เนื่องจากกฎหมายไม่ใช่สิ่งที่คนสร้างขึ้นมาจากอำเภอใจแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากจิตใจของประชาชนร่วมกัน โดยควรบัญญัติว่า

พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 มาตรา 38 วรรคหนึ่ง กำหนดว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง แวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางหรืออาจเป็นอันตรายแก่ยานพาหนะหรือในลักษณะที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางหลวงหรือความไม่สะดวกแก่การทาง

กรณีจำเป็นเร่งด่วนและเพื่อความสะดวกในการดำเนินงาน เจ้าพนักงานมีจำเป็นต้องขออนุญาตจาก ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเป็นเงื่อนไขอย่างใดก็ได้”

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2565 มาตรา 114 วรรคหนึ่ง กำหนดว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใดวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็น การกีดขวางการจราจร กรณีจำเป็นเร่งด่วนและเพื่อความสะดวกในการดำเนินงานเจ้าพนักงานมีจำเป็นต้องขออนุญาตเป็นหนังสือจากหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร ”

เอกสารอ้างอิง

กู่เกียรติ เจริญบุญ. ปัญหาและข้อบกพร่องของตำรวจ.นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี, 2562.

ผจงจิตต์ อริศมนันตะ. สังคมวิทยาว่าด้วยอาชญากรรมและการลงโทษ. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2526.

ปราโมทย์ จารุณิล. หนังสือประกอบการเรียนการสอนวิชาการสืบสวนและสอบสวน,

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง : กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.

สทธร รัตนไพจิตร. ทฤษฎีการลงโทษ : การนิติบัญญัติ. นิติศาสตร์, 12(3), 2524.

ชุติมา คาคี และคณะ. ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของมาตรการคัดกรองสุขภาพ

เพื่อป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางถนน. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข, 2556.

เทวินทร์ วาริศรี. อุบัติเหตุและการบริหารงานด้านอุบัติเหตุ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้ จาก:

<http://tewin.org/UploadImage/0b40b45c-b3b5-4e36-976a-48e62cc8dce0.pdf>